

Spis treści

Do Czytelnika (<i>Marian Kallas</i>)	12
Wstęp	13
Okresy rozwoju prawa w Polsce	13
Zakres terytorialny obowiązywania prawa w Polsce	13
Systematyka prawa w Polsce	14
Prawo dawnej Polski do 1795 r.	15
Prawo na ziemiach polskich w okresie porozbiorowym (1772/1795–1918)	18
Prawo w okresie II Rzeczypospolitej (1918–1944/1945)	19
Prawo w Polsce Ludowej (1944/1945–1989)	20
CZĘŚĆ I	
Prawo dawnej Polski do 1795 r.	23
Rozdział 1. Prawo okresu wczesnopiastowskiego	
(od X do połowy XIII w.)	25
1.1. Prawo publiczne	25
1.2. Prawo prywatne	29
1.2.1. Prawo osobowe	31
1.2.1.1. Podmiotowość prawna	31
1.2.1.2. Prawo osobowo-rodzinne	33
1.2.1.3. Prawo osobowo-majątkowe	33
1.2.2. Postępowanie przed sądami	35
1.2.3. Zobowiązania	37
1.2.3.1. Zobowiązania wynikające ze stosunków umownych	37
1.2.3.2. Zobowiązania z naruszenia prawa	38

Rozdział 2. Prawo publiczne dawnej Polski (od połowy XIII w. do 1795)	53
2.1. Prawo monarsze stanowione (od połowy XIII do XVI w.)	54
2.2. Prawo stanowione organów stanowych do XVI w.	57
2.3. Prawo państwowe Rzeczypospolitej (od XVI w. do 1795)	58
2.3.1. Prawo stanowione organów centralnych. Sejm	58
2.3.2. Prawo stanowione organów centralnych. Król	61
2.3.3. Prawo stanowione organów centralnych Rzeczypospolitej. Organy zarządu oraz organy doradcze	62
2.3.4. Prawo stanowione organów centralnych Rzeczypospolitej. Organy wyjątkowe	63
2.3.5. Prawo stanowione organów lokalnych Rzeczypospolitej. Sejmiki	64
2.4. Prawo stanów w Polsce od połowy XIII w.	64
2.4.1. Prawa stanu szlacheckiego	65
2.4.1.1. Kształtowanie się stanowego prawa rycerstwa polskiego (od XIII do XIV w.)	65
2.4.1.2. Prawa polityczne szlachty polskiej (od XIV do XVI w.)	67
2.4.1.3. Prawa polityczne stanu szlacheckiego (od XVI do XVIII w.)	74
2.4.1.4. Prawa szlachty w dobie Konstytucji 3 maja 1791 r.	83
2.4.2. Prawa stanu mieszczańskiego od połowy XIII w.	83
2.4.2.1. Porządki prawne stosowane w lokacjach miast na ziemiach polskich	84
2.4.2.2. Prawna istota lokacji ośrodka miejskiego	87
2.4.2.3. Miasta polskie i pozycja prawna mieszkańców miast polskich (od XV do XVIII w.)	92
2.4.2.4. Prawa stanu mieszczańskiego w dobie Konstytucji 3 maja 1791 r.	95
2.4.3. Prawa stanu chłopskiego od połowy XIII w.	96
2.4.3.1. Organizacja wsi na prawie niemieckim	98
2.4.3.2. Kształtowanie się prawne stanu chłopskiego w Polsce od połowy XIII w.	99
2.4.3.3. Prawa stanu chłopskiego w dobie Konstytucji 3 maja 1791 r.	104
Rozdział 3. Prawo prywatne w dawnej Polsce (od połowy XIII w. do 1795)	106
3.1. Prawo prywatne stanu szlacheckiego od połowy XIII w.	109
3.1.1. Prawo postępowania sądowego („postępku sądowego”)	113
3.1.1.1. Proces skargowy	116
3.1.1.2. Postępowanie kondescensorialne	172
3.1.1.3. Proces zaoczny (kontumacyjny)	173
3.1.1.4. Ziemski proces karny. Odrębności	173
3.1.1.5. Postępowania szczególne	174
3.1.2. Prawo osobowe stanu szlacheckiego od połowy XIII w.	181
3.1.2.1. Prawo podmiotowe w prawie stanowym szlacheckim	181
3.1.2.2. Prawo osobowo-rodzinne w prawie stanowym szlacheckim	189
3.1.2.3. Prawo osobowo-rzeczowe w dawnym polskim prawie stanowym szlacheckim	205
3.1.3. Zobowiązania w dawnym prawie polskim stanu szlacheckiego od połowy XIII w.	219
3.1.3.1. Zobowiązania wynikające z umów w dawnym prawie polskim	221
3.1.3.2. Zobowiązania wynikające z naruszenia prawa w prawie stanowym szlacheckim	235
3.2. Prawo prywatne stanu mieszczańskiego od połowy XIII w.	276
3.2.1. Prawo osobowe w prawie miast polskich	278

3.2.2. Zobowiązania w prawie miejskim	287
3.2.3. Stosunki wynikające z naruszenia prawa w prawie miejskim	290
3.2.4. Postępowanie sądowe w prawie miejskim	301
3.2.4.1. Proces inkwizycyjny w warunkach miejskich od XVI w.	302
3.2.5. Prawo prywatne stanu włościańskiego od połowy XIII w.	303
3.2.5.1. Prawo osobowe stanu włościańskiego	304
3.2.5.2. Prawa majątkowe stanu włościańskiego	304
3.2.5.3. Prawo zobowiązań w prawie prywatnym włościańskim	307
3.2.5.4. Naruszenia prawa w stanie włościańskim	309
Rozdział 4. Prawa partykularne i prawa narodów zamieszkujących w Polsce do 1795 r. ...	318
4.1. Prawo litewskie w Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1569–1795)	318
4.2. Prawa partykularne w Polsce (od XIV w. do 1795)	320
4.2.1. Prawo pruskie	320
4.2.2. Prawo mazowieckie	321
4.3. Prawa narodów zamieszkujących Polskę	322
4.3.1. Prawa ludności żydowskiej	322
4.3.2. Prawa ludności ormiańskiej	324
Rozdział 5. Prawa związków wyznaniowych w Polsce do 1795 r.	325
5.1. Prawo Kościoła katolickiego (od X w. do 1795)	326
5.1.1. Prawa stanowe duchowieństwa katolickiego	326
5.1.2. Prawo Kościoła katolickiego w Polsce	328
5.2. Prawo Kościoła prawosławnego w Polsce (od XIV w. do 1795)	329
5.3. Prawo Kościoła unickiego w Rzeczypospolitej po 1596 r.	330
5.4. Prawa Kościołów protestanckich w Polsce (od XVI do XVIII w.)	330
CZĘŚĆ II	
Porządki prawne na ziemiach polskich w okresie porozbiorowym (1772/1795–1918/1921)	335
Rozdział 6. Prawa państw zaborczych (1772/1795–1807/1815)	337
6.1. Pruskie regulacje prawne (1772/1795–1807/1815)	339
6.1.1. Prawo publiczne w państwie pruskim (1772/1795–1807)	340
6.1.2. Prawo prywatne na ziemiach włączonych do państwa pruskiego (1772/1795–1807)	340
6.2. Austriackie regulacje prawne (1772/1795–1809/1815)	341
6.2.1. Prawo publiczne austriackie na ziemiach włączonych do Austrii (1772/1795–1809/1815)	342
6.2.1.1. Prawo państwowe	342
6.2.1.2. Prawo karne austriackie na ziemiach polskich włączonych do Austrii (1772/1795–1809/1815)	342
6.2.1.3. Austriackie procedury postępowania karnego wprowadzane na ziemiach polskich (1772/1795–1809/1815)	344
6.2.2. Prawo prywatne austriackie na ziemiach polskich włączonych do Austrii (1772/1795–1809/1815)	344
6.2.3. Prawo postępowania cywilnego na ziemiach włączonych do Austrii (1772/1795–1809/1815)	347
6.3. Regulacje prawne na terytoriach włączonych do Rosji (1772/1795–1815)	347

6.4. Polskie i litewskie prawo partykularne na ziemiach polskich pod zaborami (1772/1795–1807/1809/1815)	349
Rozdział 7. Recepcja prawa francuskiego i polskie regulacje prawne na ziemiach polskich (1807/1812–1915)	351
7.1. Prawo w Księstwie Warszawskim (1807–1815)	352
7.1.1. Prawo publiczne Księstwa Warszawskiego (1807–1815)	352
7.1.1.1. Prawo państwowe	352
7.1.1.2. Prawo karne	353
7.1.1.3. Procedury karne	353
7.1.2. Prawo prywatne	356
7.1.2.1. Recepcja Kodeksu Napoleona w Księstwie Warszawskim	356
7.1.2.2. Obowiązkiwanie Kodeksu Napoleona w Księstwie Warszawskim	356
7.1.2.3. Wprowadzenie francuskiej procedury cywilnej	357
7.1.2.4. Wprowadzenie francuskiego kodeksu handlowego	359
7.2. Prawo w Królestwie Polskim (1815–1831)	360
7.2.1. Prawo publiczne Królestwa Polskiego	360
7.2.1.1. Prawo państwowe w Królestwie Polskim	360
7.2.1.2. Prawo karne	360
7.2.1.3. Procedury karne stosowane w Królestwie Polskim	361
7.2.2. Prawo prywatne Królestwa Polskiego	362
7.2.3. Procedury cywilne	362
7.3. Regulacje prawne w Wolnym Mieście Krakowie (1815–1846)	363
7.3.1. Prawo publiczne Wolnego Miasta Krakowa	363
7.3.1.1. Prawo państwowe Wolnego Miasta Krakowa	363
7.3.1.2. Regulacje prawa karnego obowiązujące w Wolnym Mieście Krakowie ...	364
7.3.2. Prawo prywatne	364
Rozdział 8. Prawa państw zaborczych na ziemiach polskich (1815–1918)	366
8.1. Pruskie i niemieckie regulacje prawne (1815–1918/1920)	367
8.1.1. Pruskie i niemieckie prawo publiczne	367
8.1.1.1. Pruskie i niemieckie prawo państwowe	367
8.1.1.2. Pruskie i niemieckie prawo karne	368
8.1.1.3. Pruskie i niemieckie procedury karne	368
8.1.2. Pruskie i niemieckie prawo cywilne	371
8.1.3. Pruskie i niemieckie procedury cywilne	372
8.2. Austriackie regulacje prawne (1815–1918)	372
8.2.1. Prawo publiczne w Austrii i Austro-Węgrzech	373
8.2.1.1. Prawo państwowe w Austrii i Austro-Węgrzech	373
8.2.1.2. Prawo karne	374
8.2.1.3. Procedury karne	374
8.2.2. Prawo cywilne austriackie	374
8.2.2.1. Prawo cywilne	374
8.2.2.2. Prawo procesowe cywilne	376
8.3. Rosyjskie regulacje prawne (1815–1915)	376
8.3.1. Prawo publiczne w Rosji	378
8.3.1.1. Królestwo Polskie (1831–1915)	379
8.3.1.2. Zabór rosyjski: Litwa, Białoruś, Ukraina (1815–1915)	381
8.3.2. Prawo prywatne	382

8.3.2.1. Królestwo Polskie (1831–1915)	382
8.3.2.2. Ziemie Litwy, Białorusi i Ukrainy (1815–1915)	383
Rozdział 9. Prawo cywilne na ziemiach polskich w okresie porozbiorowym (1772/1795–1918)	384
9.1. Prawo osobowe i rodzinne	391
9.1.1. Podmiotowość prawna. Pojęcie osób fizycznych i prawnych	391
9.1.2. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych	393
9.1.3. Prawo małżeńskie osobowe	397
9.1.4. Prawo małżeńskie majątkowe	402
9.2. Prawo rodzinne	403
9.3. Prawo rzeczowe	406
9.4. Prawo zobowiązań	414
9.5. Prawo spadkowe	418
9.6. Prawo handlowe	423
9.7. Prawa obrotu gospodarczego	425
9.7.1. Prawo autorskie i patentowe	425
9.7.2. Prawo wekslowe i czekowe	426
9.7.3. Prawo spółdzielcze	426
9.7.4. Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych	426
Rozdział 10. Prawo cywilne procesowe i nieprocesowe na ziemiach polskich w okresie porozbiorowym (1772/1795–1918)	432
Rozdział 11. Prawo karne na ziemiach polskich w okresie porozbiorowym (1772/1775–1918)	441
Rozdział 12. Prawo karne procesowe na ziemiach polskich w okresie porozbiorowym (1772/1795–1918)	460
CZĘŚĆ III	
Prawo w II Rzeczypospolitej (1918–1944/1945)	473
Rozdział 13. Porządek prawny w II Rzeczypospolitej (1918/1921–1929/1932/1939)	475
13.1. Prawo publiczne (1918–1939/1945)	475
13.1.1. Polskie prawo państwowe (1918–1939)	476
13.1.2. Porządki prawa karnego obowiązujące na ziemiach polskich (1918–1932)	479
13.1.3. Procedury karne stosowane na terenie państwa polskiego (1918–1929)	480
13.2. Prawo prywatne II Rzeczypospolitej (1918–1939)	481
13.2.1. Porządek prawa cywilnego w odrodzonej Polsce po 1918 r.	482
13.2.2. Procedury cywilne na terenach państwa polskiego po 1918 r.	484
Rozdział 14. Powołanie i działalność Komisji Kodyfikacyjnej (1919–1939)	485
Rozdział 15. Prawo karne w II Rzeczypospolitej	492
15.1. Prawo karne do kodyfikacji z 1932 r.	492
15.2. Kodyfikacja prawa karnego z 1932 r.	494
Rozdział 16. Polskie prawo postępowania karnego w II Rzeczypospolitej	501
16.1. Prawo postępowania karnego do unifikacji w 1928 r.	501

16.2. Polskie prawo karne procesowe po unifikacji w 1929 r.	502
16.3. Prawo karne wykonawcze	505
Rozdział 17. Polskie prawo cywilne w II Rzeczypospolitej	506
17.1. Prawo małżeńskie i rodzinne	506
17.2. Prawo rzeczowe	511
17.3. Prawo zobowiązań	515
17.4. Prawo spadkowe	516
Rozdział 18. Polskie prawo postępowania cywilnego w II Rzeczypospolitej	518
18.1. Postępowanie sporne	519
18.2. Postępowania odrębne	522
18.2.1. Postępowanie nakazowe	522
18.2.2. Postępowanie upominawcze	522
18.2.3. Inne postępowania odrębne	522
18.3. Postępowanie polubowne	523
18.4. Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające	523
Rozdział 19. Prawa podmiotów gospodarczych oraz prawa obrotu gospodarczego	526
19.1. Prawo handlowe	526
19.2. Prawo upadłościowe i układowe	528
19.2.1. Prawo upadłościowe	528
19.2.2. Prawo układowe	529
19.3. Prawo o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	529
19.4. Przepisy poświęcone ochronie kupca przed nieuczciwą konkurencją	530
19.5. Prawo weksłowe i czekowe	531
19.6. Prawo bankowe i giełdowe	532
19.7. Prawo o zarządzaniu przedsiębiorstwami państwowymi	532
19.8. Prawo o spółdzielniach	533
19.9. Prawo kartelowe	533
19.10. Prawo ochrony wartości intelektualnych	534
19.10.1. Prawo autorskie	534
19.10.2. Prawo o ochronie patentów, wzorów użytkowych i znaków towarowych ..	535
Rozdział 20. Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych	537
Rozdział 21. Prawo administracyjne i postępowanie administracyjne w II Rzeczypospolitej	541
21.1. Prawo administracyjne	541
21.2. Postępowanie administracyjne	543
21.3. Postępowanie administracyjne w sądownictwie administracyjnym	544
Rozdział 22. Porządki prawne na terytorium państwa polskiego w czasie II wojny światowej (1939–1945)	546
22.1. Prawo polskie w czasie II wojny światowej	547
22.2. Porządek prawny na terenach okupowanych przez Niemcy (1939–1945)	548
22.2.1. Terytoria polskie włączone do III Rzeszy Niemieckiej	548
22.2.2. Generalne Gubernatorstwo	552
22.3. Porządek prawny na terenach okupowanych przez Związek Radziecki (1939–1941)	554

CZĘŚĆ IV

Prawo Polski Ludowej (1944/1945–1989) 557

Rozdział 23. Prawo w Polsce Ludowej (1944/1945–1964/1969) 559

23.1. Prawo państwowe	560
23.2. Prawo karne (1944/1945–1969)	563
23.2.1. Wprowadzanie nowego prawa karnego w latach 1944–1945	563
23.2.2. Prawo karne (1946–1969)	568
23.3. Prawo postępowania karnego (1944/1945–1969)	572
23.3.1. Prawo postępowania karnego w latach powojennych do 1949 r.	572
23.3.2. Postępowanie karne (1949–1969)	576
23.4. Prawo cywilne (1944/1945–1964)	578
23.4.1. Reformy prawa cywilnego (1945–1964)	578
23.4.2. Zmiany w prawie cywilnym po II wojnie światowej	580
23.4.3. Regulacje prawa cywilnego w Polsce Ludowej (1950–1964)	584
23.4.3.1. Prawo rodzinne	584
23.4.3.2. Przepisy ogólne prawa cywilnego	585
23.4.3.3. Prawo rzeczowe	586
23.4.3.4. Prawo zobowiązań	587
23.4.3.5. Prawo spadkowe	588
23.4.4. Prawo postępowania cywilnego (1944/1945–1964)	588
23.4.5. Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych (1944/1945–1974)	592
23.4.5.1. Prawo pracy (1944/1945–1974)	592
23.4.5.1. Prawo o ubezpieczeniach społecznych (1944/1945–1970)	595

Rozdział 24. Prawo w Polsce Ludowej (1964/1969–1989) 598

24.1. Prawo rodzinne i opiekuńcze (1964–1989)	599
24.2. Prawo cywilne i postępowanie cywilne (1965–1989)	599
24.2.1. Kodyfikacja prawa cywilnego w 1964 r.	599
24.2.2. Kodyfikacja prawa postępowania cywilnego w 1964 r.	605
24.2.3. Kodyfikacja prawa karnego w 1969 r.	607
24.2.4. Prawo karne (1981–1989)	610
24.2.5. Kodyfikacja prawa postępowania karnego z 1969 r.	612
24.2.6. Postępowanie karne (1981–1989)	614

Wskazówki bibliograficzne (wybór prac ogólnych, podręczników i skryptów) 616

Indeks nazwisk 618

Spis map 620

Spis ilustracji 621